

Barnpubliken Ijuger aldrig – de gör barnmusik på finlandssvenska

Barn har rätt till högklassig musik av alla de slag, också på finlandssvenska. HBL har mött två aktiva barnmusikaktörer: Arne Alligator och Djungeltrumman samt Skrubiluttan å Skrubilej.

Marianne Maans och Désirée Saarela-Portin nöjer sig inte med att bara spela – barnen får spela, dansa, leka och delta på många sätt. BILD: CATA PORTIN

– Vad drömde ni om i natt då, undrar musikerna på scenen.

Barnpubliken ger ivrigt gensvar. De har drömt om att bli uppätta av vargar, om allt tänkbart mellan himmel och jord och innan nästa låt (med drömmar som tema) kör i gång har många hunnit bidra med sina egna funderingar. Inför följande låt handlar det om hur saker kan vara tvärtom.

– Hur är det, tycker laxen om att vara i träd?

Näää, skriker barnen öronbedövande, och är helt med på noterna.

Vi befinner oss på folkmusikfestivalen Rotfests barnkonsert på idylliska Thorstorp i Alberga.

På scen står Marianne Maans och Désirée Saarela-Portin alias Skrubiluttan å Skrubilej, två trollfigurer som tar barnen med sig på en resa till Fantasiens land, där allt möjligt kan hända. De två folkmusikerna har samarbetat i barnmusikens tecken sedan 2014 och trots att Maans numera är bosatt i Åboland och Saarela-Portin i Österbotten har man hållit ångan uppe, spelat i stora delar av Svenskfinland samt gett ut en skiva. Bägge har också andra musikprojekt, där de spelar främst för vuxna.

Hur upplever ni skillnaderna mellan att spela för barn och för vuxna?

– Allt har förstås sin egen utmaning, funderar Désirée Saarela-Portin. Barn i publiken ger genast respons! Det är också viktigt att de får spela, dansa och sjunga...

– ... och att det är naturligt, att de får vara sig själva, fortsätter Marianne Maans. Med barn går man in i en lek, annars bygger nog det mesta på samma saker som då man spelar för vuxna: man planerar ett program och så går man in för det med hull och hår.

Två ärliga troll

De båda folkmusikerna har valt att i barnmusiksammanhang skapa sig varsin trollkaraktär med trollöron och svansar.

– Med barn är det omöjligt att fejka, fastslår Saarela-Portin. Man måste hitta sin roll och sedan vara ett ärligt troll.

För Désirée Saarela-Portin är barnmusikvärlden rätt ny, medan Marianne Maans uppträtt för barn ända sedan 1980-talet, främst med finlandssvensk folkmusik som tema. På Skrubiluttanprogrammet finns några folkmelodier men mest egna låtar. För en stor publik krävs förstås ljudåtergivning men duon uppträder gärna också helt akustiskt. Allt måste inte vara så stort och häftigt, tycker Saarela-Portin.

– För barn i alla åldrar är det viktigt med stunder då man tar det lite lugnt också, funderar Maans. Man kan slappna av, lyssna och fundera. Sen leker vi och dansar igen!

– Just nu görs det en hel del finlandssvensk barnmusik, gläds Saarela-Portin. Alla har en lite egen nisch. Barn har rätt att få all musik som bara kan finnas och det är ingen skillnad om det är klassiskt, heavy eller folkmusik, bara det är bra musik!

Och musik som talar till dem, det ska vara dialog och gensvar, påpekar Maans.

Marianne och Désirée spelar barnmusik ihop under namnet Skrubiluttan å Skrubilej

Älskad alligator

Ett etablerat namn inom finlandssvensk barnmusik är förstås Arne Alligator och Djungeltrumman, som charmat små och stora lyssnare sedan 2003. Från ett mjukisdjur som råkade ligga på soffan då man samlade idéer till första skivan har Arne blivit ett fenomen.

– Barnen älskar helt enkelt alligatoren, berättar Macke Granberg, som grundade gruppen tillsammans med sångaren Tomas Nyberg.

Ofta uppträder de som trio tillsammans med Arne, men ibland också som ett större sexmannaband.

– Vi hette ju faktiskt Djungeltrumman först och Arne Alligator var titellåten på vår första skiva, men vi började lyssna på vad folk kallade oss... Arne fanns inte ens med vid våra allra första uppträdanden, han kom ungefär ett halvår senare.

Granberg står till största delen för den musikaliska ledningen och skriver låtarna tillsammans med Nyberg. Förutom musikerna ingår numera också vd Jacob "Jacke" Roos i kärntruppen.

– Jag minns då jag såg gänget live för första gången, berättar Roos ivrigt. Vilket bemötande, publiken var ju helt såld! Redan då tänkte jag att här har vi en riktig pärla, men det tog många år innan jag blev närmare inkopplad.

*Barnen älskar Arne Alligator – som uppträder tillsammans med Tomas Nyberg (t.v.) och Macke Granberg. **BILD: PRESSBILD***

13 miljoner visningar

I Svenskfinland är Arne Alligator ett etablerat namn, men herrarna vill tydligt vidareutveckla hans potential även utanför ankdammen. För ett par år sedan började man med animationer, som gjort stor succé på nätet. På Youtube har låten Arne Alligator över 13 miljoner visningar, vilket är imponerande siffror. Flest tittare har man faktiskt i Sverige, Danmark och Norge.

Går finlandssvenska hem i Sverige?

– Det är vi ju ett levande bevis för, tycker Granberg. Det är absolut inget problem att göra musik på finlandssvenska, det gäller att göra det bra. Precis som då man bygger hus måste grunden vara välbyggd, man måste satsa på musiken och konceptet. Och som publik ljuger ju barn aldrig! Är de uttråkade betar de sig därefter. I Arne Alligators framtidsplaner ingår just nu ett större antal nya animationer, hela 52 stycken i samarbete med animatörer från Nya Zeeland. I Finland uppträder man flitigt både på svenska och finska, men man har hunnit pröva på engelska och ryska också.

Blir det inte rörigt då – på er Facebooksida tycks folk ofta fråga vilket språk ni spelar på när?

– Ofta blandar vi friskt svenska och finska, förklarar Granberg. I samma set, ibland till och med i samma låt.

I Arne Alligators musik blandas också musikstilarna friskt och vi halkar in på en diskussion om finlandssvenskars musiksmak överlag. Macke Granberg upplever att den finlandssvenska musiksmaken ofta är lite öppnare än på finskt håll

– Många finlandssvenskar är ju ett slags kulturell blandning, när man spelar för dem kan det vara allt från skärivals till AC/DC, mångsidighet uppskattas. Då är det ganska kort väg att spela lite samba också!

Kan man skriva barnmusik om vad som helst?

– Egentligen nog, fast kanske inte precis vad som helst, funderar Granberg. Man kanske bara får en briljant idé att "hej nu ska vi skriva om rumpa-humpa" och så kan det bli ganska roligt. Skriver man popmusik för vuxna handlar det ju alltid om kärlek...

– Vi har ju en kärlekslåt faktiskt, om Pelle Elefant, inflikar Jacob Roos genast.

Inom den närmaste framtiden uppträder Arne Alligator flitigt i Sverige samt presenterar konceptet Show & Dinner.

– Vi funderar alltid på vad vi kan ge barnfamiljerna, berättar Roos. Man hör ju alltid det där klassiska, att vi inte ens har hunnit äta... Så då kan vi stå för både mat och musik!